

Z OBSAHU	Jen ten, kdo umí děkovat, zakouší plnost radosti. Homilie papeže Františka	04
	Mučedníci komunismu: P. Shtjefën Kurti	05
	Nová evangelizace a posvátná liturgie. Přednáška Mons. Athanasia Schneidera	06
	Obnovit víru a radovat se z ní. Rozhovor s kardinálem Burkem	10

TRADICE OTCŮ

Z výkladu Andělského pozdravení od svatého Tomáše Akvinského (1227–1274)

Zdravas, Maria, milosti plná, Pán s tebou... Maria byla natolik plná milosti, že se z ní milost rozlévala na všechny lidi. Je totiž velkou věcí u jakéhokoli svatého, když má tolik milosti, že mu to stačí k vlastní spáse. Ještě větší věcí by bylo, kdyby měl tolik milosti, že by stačila ke spáse mnohých. Jestliže by jí měl ale tolik, že by to stačilo ke spáse všech lidí na světě, to by byl vrchol. A právě toto nacházíme u Krista a u svaté Panny. Vždyť v každém nebezpečí můžeš od této slavné Panny obdržet záchranu. Proto je řečeno: *Tisíc štítů, to jest léků proti nebezpečím, je na ní zavěšeno.* Rovněž pro každé své ctnostné konání můžeš u ní nalézt pomoc. Ona sama proto říká: *ve mně je všechna naděje života a ctnosti.* Proto je tedy Maria plná milosti a plností milosti převyšuje anděly. Proto se k ní hodí jméno Maria, které se vykládá jednak jako „osvícená v sobě“: *Naplní tvou duši září;* jednak jako „osvěčující druhé“, což se vztahuje na celý svět. To je důvod, proč je přirovnávána k slunci a měsíci.

Ona slova *Pán s tebou* jsou nejvznešenější slova, jaká se dají o někom vyslovit. Právem se tak anděl v úctě sklání před svatou Pannou, protože ona je Matkou Páně, a tudíž také Paní.

Svatá Panna byla odolná vůči všemu prokletí, a proto *požehnaná mezi ženami.* Vždyť ona jediná sice podstoupila prokletí, ale přinesla požehnání a otevřela bránu ráje. Proto se k ní hodí jméno Maria, které se vykládá jako „hvězda mořská“. Vždyť tak jako jsou lodi mořskou hvězdou přiváděny k přístavu, tak jsou také křesťané Marií přiváděni ke slávě.

Detail průčelí Růžencové baziliky v Lourdes. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Moc růžence

Měsíc říjen je měsícem Královny svatého růžence. Ačkoli modlitba svatého růžence se stala oblíbenou – i jako určitá náhrada za recitaci žalmů, které podobně jako desátky končí zvoláním *Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému* – už v dobách svatého Dominika, tj. ve 12. století, kdy podle tradice tomuto zakladateli řádu kazatelského sama Panna Maria svěřila a doporučila tento způsob rozjímání o tajemstvích ze života, smrti a zmrtnýchvstání Pána Ježíše, přece takovou energickou pákou k jejímu častějšímu užití se stalo turecké nebezpečí. Díky vítězství křesťanů v námořní bitvě u Lepanta roku 1571 – za kterým stály úpěnlivé modlitby celé křesťanské Evropy – ustanovil papež svatý Pius V. na začátek října pro celou církev svátek Panny Marie Růžencové.

Je tomu dnes s Evropou jinak? Bojím se, že jen v tom smyslu, že se mnohem méně lidí modlí, ale nebezpečí je stejně

jako tehdy, ne-li ještě větší, protože nejde jen o útoky vnější, ale i vnitřní, kdy je stále více nahlodáván způsob myšlení, který přece jen ještě stále nese aspoň stopy křesťanského náhledu na hodnoty. Islamizace Evropy hrozí, a přes všechna ujišťování o mírumilovnosti mohamedánského náboženství můžeme vidět mnoho znamení o pravém opaku. A možná ještě více se rozlévá ničivá záplava relativismu, jemuž není nic ani svaté ani trvalé ani nedotknutelné, včetně lidského života, manželství a rodiny. Nejde jen o nás, o naši generaci. Jsme spoluodpovědní i za to, co přijde. Proto je potřeba se modlit. A zvláště růženec, jak to tolik zdůrazňoval svatý Jan Pavel II.

Mnoho věcí poznáme až na věčnosti. Poznáme, proč se určité osudy odvíjejí – nebo musely odvíjet – právě takto, a ne třeba jinak. Proč jsme třeba v něčem

Dokončení na str. 2

Shora: Kardinál Burke s Mons. Graubnerem a R. Ucháčem na konferenci Nejmenší z nás (Foto: Jiří Brauner)
Na návštěvě ve Vyšším Brodě (Foto: Andrej Kutarija)

Kardinál Burke v České republice

Ve dnech 11. až 15. října pobýval v České republice Raymond kardinál Burke, patron Maltéžského řádu, jenž patří mezi nejznámější obhájce a podporovatele katolického učení, tradiční liturgie a pro-life hnutí. V letech 2008–2014 byl prefektem Nejvyššího tribunálu Apoštolské signatury v Římě, kromě jiného působí také v Kongregaci pro svatořečení, Kongregaci pro biskupy, Papežské radě pro výklad legislativních textů a Kongregaci pro bohoslužbu a svátosti.

Do České republiky přijel na pozvání organizací Nejmenší z nás, Hnutí Pro život ČR a Res Claritatis. Krátce po příletu a přivítání odcestoval na oběd do Arcibiskupského paláce, kam jej pozval pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka.

V průběhu své návštěvy kardinál Burke zavítal do Vyššího Brodu, kde slavil pontifikální mši svatou, poté v aule Jihočeské univerzity pronesl přednášku na téma „Setrvat v pravdě Kristově: manželství, přirozený zákon a nauka Církve“. Zúčastnil se také konference Nejmenší z nás v Brně, kde přednášel na téma „Evangelium života a nová evangelizace“. V knihovně Strahovského kláštera pak uvedl český překlad knihy svého osobního přítele dr. Petera Kwasniewského „Povstávání z prachu: Tradiční liturgie a obnova Církve“. Na závěr svého pobytu slavil pontifikální mši svatou v pražské bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Strahově.

Rozhovor, který nám kardinál Burke během své návštěvy poskytl, vám přinášíme v tomto čísle na straně 10.

Res Claritatis

Církev má sedm nových svatých

V neděli 16. října slavil papež František ve Vatikánu mši svatou se svatořečením sedmi lidí. Mezi nimi je například José Gabriel del Rosario Brochero, známý jako argentinský kněz-gaučo, nebo čtrnáctiletý mexický mučedník José Sanchez del Rio. Ten připomíná mexickou válku kristerů a související pronásledování křesťanů. Hrob mladého mučedníka navštívil papež František během své loňské návštěvy Mexika. Chlapec byl zabit roku 1928 během války, kterou vedl s křesťany (včetně jejich ozbrojených milic) tehdejší Mexický stát. V letech 1926–1934 zemi opustilo, bylo vyhoštěno nebo zavražděno přes 4 tisíce kněží, což představovalo 93 procent kléru.

José Gabriel del Rosario Brochero je papeži Františkovi zvlášť blízký. „Kněz gaučo“, jak se mu v Argentině přezdívá, cestoval celý život na mule, aby se dostal i do těch nejnepřístupnějších oblastí. Před dvěma lety papež označil Brochera za „průkopníka vycházejícího na geografické i existenciální periferie, aby zde všem lidem přinášel lásku a Boží milosrdenství“. Další z nově svatořečených, karmelitka Alžběta od Nejsvětější Trojice Catezová, prožívala ve svém řeholním životě zvlášť intenzivně tajemství Nejsvětější Trojice. „Myslím, že v nebi bude mým posláním, abych vedla duše ven ze sebe samých, aby se vrhly k Bohu prostým pohybem lásky, a udržovala je v onom plodném tichu, které umožní Bohu darovat sebe sama a proměňovat je ke své podobě,“ říká.

Mezi svaté byli dále zapsáni také Salomone Leclerq, Manuel Gonzales Garcia, Alfonso Maria Fusco a Lodovico Pavoni.

Církev.cz

Dokončení ze str. 1

měli takovou smůlu. Ale poznáme také účinek modlitby, kterou jsme přednášeli se skutečnou vírou. Ano, před modlitbou bychom také vždy měli aspoň implicitně poprosit, jako apoštolové, *dej nám více víry*. Zrnko růžence může připomínat to *zrnko hořčičné*, ze kterého vyrůstá tak velký keř, že *ptáci hnízdí v jeho větvích*. Víra znamená oddanost. A oddanost je také základem skutečné lásky, což je hodnota věčná, hodnota, která je základem věčného života.

Kěž nám všem Panna Maria vyprosí pravé *oživení plamene víry*, toho daru, kterého se nám všem bez rozdílu dostalo na svatém křtu. A křesťanství v Evropě kéž se dočká – i díky našim modlitbám – nové renesance a rozkvětu, jako kdysi v 17. a 18. století.

P. Mgr. Jan Gerndt
farář v Praze-Zbraslavi, soudní notář

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Kardinál Schönborn otřesen eutanazií nezletilých

Belgická média před nedávnem oznámila, že poprvé od vydání zákona v roce 2014 byla poskytnuta aktivní eutanazie nezletilému. Tento sedmnáctiletý mladík trpěl v poslední fázi onemocnění. První aplikace aktivní eutanazie u nezletilého v Belgii se setkala s protesty a pobouřením mezi zástupci Církve a ochránců pacientů z celé Evropy.

K případu se kriticky vyjádřil také Christoph kardinál Schönborn. Ve sloupku listu *Heute* se ptá: „Co bude dál? Zabíjení zdravotně postižených? Bude tohle v Evropě brzy běžné?“

Kardinál připomíná, že Belgie má nejliberálnější zákon o eutanazii v Evropě. Je to jediná země na světě, kde lze prostřednictvím aktivní eutanazie zabít i nevléčitelně nemocné děti a mladistvé. Kardinál těší, že v Rakousku panuje jednota napříč všemi politickými stranami ohledně toho, že by eutanazie neměla být legalizována. Všichni lékaři mají licenci k tomu, aby léčili, nikoli aby zabíjeli.

Pozice je tedy jasná: „Ne aktivní eutanazii! Ano terminální péči, hospicovému hnutí, paliativní medicíně, aby umírající cítil co možná nejmenší bolest.“ Kardinál píše, že nikdy nezapomene na dvanáctiletého chlapce v dětské nemocnici sv. Anny, který byl v poslední fázi svého zápasu s rakovinou. „„Chci žít!“ říkal v slzách.“

Belgie je jedinou zemí na světě, kde může být nevléčitelně nemocnému dítěti provedena eutanazie, když ji výslovně požaduje a je ve stavu, kdy je schopno svou situaci zhodnotit. Přání dítěte musí být podle zákona z roku 2014 potvrzeno několika odborníky. Souhlas musí dát i rodiče. Nizozemsko a Belgie legalizovaly v roce 2002 jako první na světě aktivní eutanazii, v roce 2009 následovalo Lucembursko.

Kathnet

Kéž by nezůstalo jen u krásných slov, píše papež do FAO

Kéž by z Pařížské klimatické dohody nezůstala jen krásná slova, píše papež František v poselství ke Světovému dni výživy. Ten si Organizace OSN pro výživu a zemědělství (*Food and Agriculture Organization*, FAO) jako výroční den svého založení v roce 1945 připomíná každoročně 15. října. V úvodu letošních oslav zaznělo také poselství papeže Františka, který se věnuje drastickému dopadu klimatických změn na zemědělství, a tudíž na výživu milionů lidí. Jak upozorňuje, jejich příčinou je především touha po zisku několika jedinců, kteří z člověka činí objekt a z lidského života nástroj, vhodný k vědeckým pokusům. Roste počet těch, podotýká Svätý otec, kdo se považují za všemohoucí do té míry, že nedbají na střídání ročních období, anebo nevhodně modifikují různé živočišné a rostlinné druhy, čímž z přírody mizí různorodost a pestrost.

Papež poukazuje mimo jiné na genetickou modifikaci rostlin, jejímž následkem půda ztrácí svou produktivní schopnost, pastevci přicházejí o pastviny pro svá stáda a mnoho vodních zdrojů už nelze využívat, a vyzývá nikoli k pouhé obezřetnosti, nýbrž k moudrosti. Konkrétně k moudrosti rolníků, rybářů a chovatelů, kteří si ji předávají z pokolení na pokolení, a která je dnes zanedbávána a zesměšňována hospodářským modelem sloužícím prospěchu omezených skupin. Pamatujme ovšem, že tento model při veškeré své vědeckosti povoluje, aby dosud 800 milionů lidí trpělo hladem, připomíná římský biskup. Kéž by se tedy krásná slova proměnila v odvážná rozhodnutí, která by ze solidarity učinila nejenom ctnost, nýbrž zároveň operativní ekonomický model, a z bratrství nikoli pouhé přání, nýbrž měřítko interního i mezinárodního vládnutí, píše papež v závěru listu, který adresoval generálnímu řediteli FAO.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

„Směřuji k Bohu. Bůh je Láska.“ Tato slova blahoslaveného Heřmana z Altshausenu (1013–1054) v podání M. C. Zieschové se mi hluboce vryla do paměti. Mnich z opatství Reichenau je pronáší poté, co vybojoval vnitřní osobní krizi víry a smyslu. Byl od dětství postižen – ochrnutý, odkázan na péči druhých. Řekli bychom nešťastník se silně omezenou svobodou, navíc trpící bolestmi. Blahoslavený Heřman však ve vztahu k Pánu našel pokoj, svobodu i životní štěstí. Bůh, který je Láska, učinil jeho krátký život velkým a nesmírně plodným.

Je to velké povzbuzení pro nás všechny. Objev Boha – Lásky vnáší světlo, radost a mír do sebetěžší situace. Žijeme v Bohu, jenž není od nikoho z nás daleko (srov. Sk 17,27), chceme k Bohu směřovat jako ke svému zdroji i cíli, a on nás miluje.

Fakt, že jsme nekonečně, bezpodmínečně a osobně milováni Bohem, je tou nejkrásnější jistotou. Když se Boží lásce vystavíme, když otevřeme svá srdce, aby nás mohla naplňovat, pak se v Bohu stáváme skutečně svobodnými a též silnými zvládnout obtíže a náročnost života. Jsme též schopni dávat z této lásky, kterou denně od Boha přijímáme, a tím se Bohu více blížit a jemu podobat (srov. Mt 5,48 a Lk 6,36).

Na cestě směřování k Lásce nejsme sami. Jde s námi Ježíš, Boží Syn. Inspiruje nás svým příkladem a posiluje svou stálou subtilní a diskretní přítomností. Provází nás též Maria, Boží Matka. Její přímlyvy vytvářejí ochranný štít a její ctnosti povzbuzují k čistému životu. K ní můžeme volat slovy blahoslaveného Heřmana: „Zdravas Královno, Matko milosrdenství...“ či „Slavná Spasitele Matko, všem přístupná nebes jasná brána...“

Průvodců máme ještě více – nebeských i těch pozemských, tj. žijících bratří a sester. Hlavní ale zůstává, že se neustále nacházíme v proudu Boží lásky a ten nás proměňuje a uschopňuje milovat.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP, rektor baziliky a strážce hrobu svatě Zdislavy

JEN TEN, KDO UMÍ DĚKOVAT, ZAKOUŠÍ PLNOST RADOSTI

Homilie papeže Františka při mši svaté u příležitosti mariánského Jubilea

James Tissot: Uzdravení deseti malomocných (1886–1894). Foto: Wikipedia

Evangelium této neděle (Lk 17,11–19) nás vybízí, abychom s úžasem a vděčností rozpoznávali Boží dary. Na cestě vstříc smrti a vzkříšení potkává Ježíš deset malomocných, kteří mu šli naproti a zdálky volali: „Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“ (v. 13). Jsou nemocní a hledají někoho, kdo je uzdraví. Ježíš jim odpoví a řekne, aby šli a ukázali se kněžím, kteří byli podle Zákona kompetentní konstatovat eventuální uzdravení. Tím se neomezuje pouze na vyslovení příslibu, ale vystavuje jejich víru zkoušce. V té chvíli totiž ještě uzdraveni nebyli. Nabývají zdraví až během cesty, když uposlechnou Ježíšových slov. Všichni se rozradostněni ukáží kněžím a potom jdou svojí cestou. Zapomněli však na Dárce, tedy na Otce, který je uzdravil prostřednictvím Ježíše, svého Syna učiněného člověkem.

Jenom jeden byl výjimkou: Samariťán, cizinec, který žil na okraji vyvolaného lidu, téměř pohan! Tento muž se nespokojil s tím, že byl uzdraven svojí vírou, ale uvědomuje si, že toto uzdravení nabude své plnosti, až se vrátí zpět,

vyjádří svoji vděčnost za obdržený dar a uzná v Ježíši pravého Kněze, který jej poté, co ho pozvedl a zachránil, může poslat na cestu a přijmout mezi svoje učedníky.

Ptejme se, zda jsme ochotni přijímat Boží dary, anebo se raději uzavíráme do materiálních jistot, do intelektuálních jistot a do jistot svých projektů.

Umíme říci děkuji?

Jak důležité je umět děkovat a chválit Pána za to, co pro nás učinil! Můžeme se tedy ptát: jsme schopni říci děkuji? Kolikrát si v rodině, v komunitě a v Církvi děkujeme? Kolikrát poděkujeme tomu, kdo nám pomohl, je nám v životě nablízku a doprovází nás? Často pokládáme všechno za samozřejmé! A tak je tomu také ve vztahu k Bohu. Je snadné jít za Pánem o něco poprosit. Avšak vrá-

tit se a poděkovat? Proto Ježíš poukazuje na nepřítomnost devíti nevděčných malomocných: „Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět? Nikdo z nich se nenašel, aby se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?“ (v. 17–18).

Velebí má duše Pána

V tento den Svatého roku je nám představen vzor, výjimečný vzor, ke kterému máme hledět: Maria, naše Matka, která po přijetí andělského zvěstování dává ze svého srdce vytrysknout zpěvu chval a díkyvdání Bohu: „Velebí má duše Hospodina...“ Prosme Matku Boží, aby nám pomáhala chápat, že všechno je Boží dar, a umět děkovat. Potom bude naše radost úplná. Pouze ten, kdo dovede děkovat, zakouší plnost radosti.

Pokora a otevřenost Božím darům

K umění děkovat je zapotřebí také pokory. V prvním čtení jsme slyšeli o jedinečné události Námána, velitele vojska aramejského krále Arama (srov. 2 Král 5,14–17). Tento malomocný, aby se uzdravil, přijal radu svojí otrokyně a svěřil se prorokovi Elizeovi, kterého považoval za nepřítele. Námán je ochotný se pokořit. A Elizeus od něho nepožaduje nic, pouze mu poručí, aby se umyl ve vodách řeky Jordán. Tento pokyn Námána překvapil, ba dokonce rozhořčil: Copak může opravdu Boží muž požadovat takové banality? Chtěl se zprvu vrátit domů, ale potom svolil, vykoupal se v Jordánu a vzápětí byl uzdraven.

Mariino srdce – víc než každé jiné – je pokorné a schopné přijímat Boží dary. A Bůh, aby se stal člověkem, si zvolil právě ji, obyčejnou nazaretskou dívku, která nepřebývala v palácích moci a bohatství a nepodnikla nic mimořádného. Prospěje nám, budeme-li se ptát, zda jsme ochotni přijímat Boží dary, anebo se raději uzavírat do materiálních jistot, do intelektuálních jistot a do jistot svých projektů.

Je příznačné, že Námán a Samaritán jsou oba cizinci. Kolik cizinců, patřících i k jiným náboženstvím, je nám příkladem v hodnotách, jež nezřídka zapomínáme nebo přezíráme! Ten, kdo žije vedle nás, možná pohrdaný a marginalizovaný, protože je cizinec, nás může

učit kráčet cestou, kterou chce Pán. Také Matka Boží spolu se svým ženichem Josefem zakusili, co znamená být daleko od své země. I ona byla dlouhou dobu cizinkou v Egyptě, daleko od příbuzných a přátel. Její víra nicméně dokázala tyto obtíže přemoci. Držme se pevně této jed-

noduché víry svaté Matky Boží. Prosme ji, abychom se uměli stále vracet k Ježíši a projevovat mu svoji vděčnost za četná dobra jeho milosrdenství.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)*

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

P. Shtjefën Kurti

Režim diktátora Hodži v Albánii pronásledoval katolickou církev od počátku své existence. V roce 1967 prohlásil zemi prvním ateistickým státem na světě a represe vůči duchovním a náboženství znovu zintenzivnily. Jednou z obětí se stal také otec Kurti.

Shtjefën Kurti se narodil 24. prosince 1898 v Prizrenu v tehdejší Osmanské říši. Pocházel z bohaté kosovské obchodnické rodiny. V roce 1900 se jeho rodiče přestěhovali do Ferizovic (dnes Uroševac/Ferizaj jižně od Prištiny v Kosovu). Studoval na gymnáziu ve Shkodrë, které vedli jezuité, a poté odjel na studia do Rakouska-Uherska do Grazu a Feldkirchu. V roce 1918 nastoupil na studia bohosloví na Teologickou fakultu univerzity v Innsbrucku. Téhož roku odjel na studia do Říma. Dne 13. května 1924 zde byl vysvěcen na kněze. Po příjezdu do Kosova působil v letech 1921–1929 jako kaplan v Novo Selle v blízkosti Gjakovë na západě země, jež byla po první světové válce součástí Království Srbů, Chorvatů a Slovinců, pozdější Jugoslávie. Během svého meziválečného působení se zastával Kosovanů proti srbskému útlaku a v roce 1929 podepsal memorandum zasláné Společnosti národů kvůli perzekuci katolické albánské komunity na území dnešního Kosova. Následně byl zastrašován srbskými nacionalisty a v lednu 1930 odešel z území Jugoslávie do Albánie.

Kaplanem královny i služebníkem potřebných

Zde sloužil jako kněz ve farnostech Shezaprende u Kruje a v Gurës. V roce 1936 odešel do Tirany, kde spravoval do roku 1938 jako rektor zdejší katolickou farnost.

Téhož roku se stal kaplanem královny Geraldine Apponyi, manželky krále Zoga I., přičemž tuto funkci vykonával do jara 1939, kdy královna odjela do exilu. V době druhé světové války se angažoval

P. Shtjefën Kurti. Foto: Wikipedia

ve prospěch osob, které následkem válečných operací přišly o přístřeší, mimo jiné je ukrýval v kostele v době bombardování a zajišťoval pro ně potraviny. V této věci jednal opakovaně s příslušníky italské a později i německé okupační správy, což mu bylo dáváno po válce za vinu.

Poprvé před soudem

Poté, co moc v zemi uchopili komunisté, byl 28. října 1946 poprvé zatčen. Byl ob-

viněn ze spolupráce s okupanty a z podpory teroristické fašistické skupiny Sami Queribashiho. (Jednalo se o opoziční politiky a odbojáře sdružující se v Demokratické unii, přičemž v hlavním procesu bylo odsouzeno k smrti a následně zastřeleno devět z nich, včetně Queribashiho). Kurti stanul před vojenským soudem v jednom z návazných procesů 17. dubna 1947 a byl odsouzen k dvaceti letům odnětí svobody. Trest si odpykal ve vězení v Tiraně a v Burrel. Na svobodu byl propuštěn na amnestii 5. května 1963, poté co si odpykal 17 let. Chtěl začít působit ve farnosti Jube u Durrës, ale nezískal povolení úřadů, proto se vrátil do farnosti Gurës, kde už dříve pracoval.

Šestnáct let nucených prací

V průběhu 60. let byl opakovaně vyslýchán příslušníky tajné policie Sigurimi a psychicky deptán a mučen. Během jednoho zatčení s ním byla provedena fingovaná poprava a musel si vykopat vlastní hrob před údajně chystanou exekucí. V roce 1967 byla Albánie vyhlášena první ateistickou zemí světa a veškerá činnost kněží a řeholníků byla zakázána a následně sankcionována jako protistátní činnost. Poté, co bránil ničení kostela pouličními vandaly, byl zatčen a odsouzen k šestnácti letům nucených prací. Měl pracovat pod dozorem tajné policie jako rolník v zemědělském družstvu v Milot.

„Sloužím Kristu a nemám strach ze smrti, protože jsem nevinný“

V roce 1970 se na něj obrátila jedna žena, která jej žádala o křest pro své dítě. Otec Kurti jejího syna skutečně tajně pokřtil, ale tajná policie se o události dozvěděla a kněz byl 11. června 1970 znovu zatčen. Byl obviněn ze zcela absurdní činnosti v protistátní organizaci, mimo jiné z plánování sabotážních akcí v družstvu s cílem poškodit socialistické hospodářství

a byl odsouzen k trestu smrti. Byl popraven ve věku 73 let, pravděpodobně 20. října 1971, přičemž datum není jisté, objevuje se také datum 29. září 1971, protože exekuce zůstala utajena, ani jeho nejbližší o ní nebyli informováni. Rodina se dozvěděla o jeho smrti až v roce 1973, kdy o jeho případu informovala v rámci pořadu o pronásledovaných kněžích italská televize. Jeho tělo nebylo nalezeno, pravděpodobně je pohřben v hromadném hrobu

obětí teroru ve Shkodře. V listopadu 2002 začal proces jeho blahohřešení a v letošním roce potvrdil Svätý otec záměr jej spolu s dalšími 37 albánskými mučedníky z éry komunismu beatifikovat.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

NOVÁ EVANGELIZACE A POSVÁTNÁ LITURGIE

Přednáška Mons. Athanasia Schneidera ORC

V září navštívil Českou republiku Mons. Athanasius Schneider ORC, pomocný biskup z Astany v Kazachstánu, misionář eucharistické úcty. Přinášíme záznam přednášky, kterou při této příležitosti přednesl.

Nelze správně hovořit o nové evangelizaci, aniž bychom nejprve pohlédli na Toho, jenž je prvním a vlastním Evangelizátorem – náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus, vtělené Boží Slovo. Boží Syn přišel na tento svět, aby smířil a odčinil vlastní, největší hřích lidstva: odepření klanět se Bohu, upírání první úcty, prvního místa Bohu. Tento hřích v posledku spočívá v tom, že se Bohu nevěnuje pozornost, že se ztrácí cit pro věci a detaily, které souvisejí s Bohem a s klaněním se Bohu, že lidé nechtějí Boha vidět a pokleknout před ním.

Pro tento postoj ducha je rušivým Boží vtělení, reálná přítomnost Boží v tajemství Eucharistie, ústřední místo eucharistické Boží přítomnosti v kostelích. Hříšný člověk totiž chce postavit sám sebe do středu, i v prostoru kostela i při slavení Eucharistie chce být viděn, chce být vnímán. Proto je eucharistický Ježíš, vtělený Bůh, přítomný pod eucharistickými způsoby ve svatostánku, nejraději umisťován stranou. Vadí dokonce obraz Ukřižovaného na krucifixu uprostřed oltáře při celebraci tváří k lidu, protože přece zakrývá obličej kněze. Obraz Ukřižovaného a svatostánek jsou proto stavěny stranou. Účastníci bohoslužby musejí přece neustále vidět obličej kněze

Mons. Athanasius Schneider ORC
Foto: Commons Wikipedia, Marko Tervaportti (CC BY-SA 4.0)

a ten si rád sedá doslova uprostřed Božího domu. A když je eucharistický Ježíš přece jen ještě ponechán ve svatostánku umístěném ve středu chrámu, pak mu kněz během celého liturgického slavení bez rozmyslu nastavuje záda.

Evangelizace vyrůstá z klanění

Teprve z klanění se Bohu a uctívání Boha může Církev správným způsobem hlásat slovo Pravdy, tj. evangelizovat. Dříve než svět uslyšel kázat Ježíše, Ježíš po třicet let mlčel a klaněl se. To zůstává provždy i zákonem pro život a působení Církev

a pro všechny evangelizátory. „To, jak se zachází s liturgií, rozhoduje o osudu víry a Církev,“ řekl kardinál Joseph Ratzinger, pozdější papež Benedikt XVI.

Druhý vatikánský koncil chtěl Církvě naší doby připomenout, jaká skutečnost a jaká činnost mají v jejím životě zaujmout první místo. Proto byl také první koncilní dokument věnován posvátné liturgii. V něm nám koncil dává následující trvalé zásady: V Církvě a následně i v liturgii to, co je lidské, má být zaměřeno k božskému a jemu podřízeno, viditelné k neviditelnému, činnost ke kontemplaci, přítomné k budoucímu Božímu městu, po němž toužíme (srov. *Sacro-sanctum concilium*, 2). Naše pozemská liturgie nám podle učení koncilu dává jako předchůť účast na liturgii nebeské ve svatém městě Jeruzalémě (srov. SC 8).

V centru slavení musí být Bůh

Všechno v liturgii mše svaté má proto sloužit tomu, aby byla zřetelněji vyjádřena podstata Kristovy oběti, tj. klanění, díkyvzdání, smír a prosby, které přinášel věčný Velekněz na kříži Otci jménem všech lidí. Ritus a všechny jednotlivosti posvátné mešní oběti mají být zaměřeny na uctívání Boha a klanění se Bohu, na zdůraznění

ústředního postavení Kristovy přítomnosti, ať ve znamení a obrazu Ukřižovaného, nebo v jeho eucharistické přítomnosti ve svatostánku a především v okamžiku proměňování a přijímání. Čím více se na to dbá, čím méně stojí člověk v centru slavení, čím méně vypadá slavení jako uzavřený kruh, nýbrž je i navenek otevřeno ke Kristu, takřka jako v procesí, které k němu postupuje s knězem v čele, tím opravdověji takové liturgické slavení odráží Kristovu oběť na kříži, tím bohatší plody z Boží oslavy budou účastníci do svých duší přijímat, tím více je Bůh bude ctít. Čím více kněz a věřící při slavení posvátné mešní oběti opravdu hledají oslavu Boha, a ne oslavu lidí, tím více je bude Bůh ctít tím, že jim dá hlubší a plodnější účast na slávě a cti svého božského života.

Nemálo slavení mše svaté v dnešní době a na nejrůznějších místech světa vypadá tak, jako by lidé chtěli otočit smysl slov žalmu 113,9: „Nám, Pane, a našemu jménu dej slávu.“ [místo: „Nikoli nám, Pane, nikoli nám, ale svému jménu zjednej slávu.“] Pro takový způsob liturgie jsou pak výstižná tato Ježíšova slova: „Jak můžete uvěřit, když oslavujete sebe navzájem, ale nehledáte slávu, jaká náleží samému Bohu“ (Jan 5,44).

Principy slavení liturgie

Druhý vatikánský koncil stanovil ohledně liturgické reformy následující principy:

1. Lidské, časné a všechno aktivní musí během liturgického slavení směřovat k božskému, věčnému, ke kontemplaci a vzhledem k ní má všechno ostatní podřadnou roli (SC 2).
2. Během liturgického slavení má být podporováno vědomí, že pozemská liturgie je účastí na liturgii nebeské (SC 8).
3. V liturgických obřadech a především v mešním ritu nemají zásadně být vytvářeny žádné novoty. Pokud to vyžaduje opravdový a jistý užitek pro Církev, ať se postupuje obezřetně a eventuální nové prvky ať organicky vyrůstají z již existujících forem (SC 23).
4. Obřady mešního slavení mají jasněji vyjadřovat to, co je posvátné (SC 21).
5. V liturgii a zejména ve mši svaté má být zachován latinský jazyk (SC 36 a 54).
6. Gregoriánský chorál má v liturgii první místo (SC 116).

Posvátná Tradice

Otcové Druhého vatikánského concilu chápali reformní návrhy jako pokračování reformy svatého Pia X. (SC 112 a 117) a Božího služebníka Pia XII. a v konstituci o liturgii nejvíce citovali encykliku *Mediator Dei* papeže Pia XII.

Papež Pius XII. zanechal Církvi mezi jiným důležitý základ nauky o posvátné liturgii, a to odsouzení tzv. liturgického archeologismu, jehož návrhy se široce překrývaly s jansenistickou a protestantskou synodou v Pistoji v roce 1786 (srov. *Mediator Dei*, 63–64) a v zásadě se odvo-

Foto: Flickr, Phil Roussin PBR Photos (CC BY-NC-ND 2.0)

To, co je v liturgii lidské, má být zaměřeno k božskému, viditelné k neviditelnému, činnost ke kontemplaci, přítomné k budoucí slávě.

lávají na odpovídající teologické myšlenky Martina Luthera. Proto již Tridentický koncil odsoudil protestantské liturgické ideje, jmenovitě přehnané zdůrazňování charakteru hostiny eucharistického slavení a zatemňování obětního charakteru, odpadnutí od jednoznačných znamení posvátnosti jako výrazu charakteru liturgického tajemství (srov. Tridentický koncil, zas. XXII.). Liturgické naukové výpovědi učitelského úřadu, jako v tomto případě Tridentického concilu a encykliky *Mediator Dei*, které se po staletí odrážejí ve stálé a všeobecné liturgické praxi, patří k one součásti posvátné Tradice, jíž se nelze vzdát bez velkých duchovních škod. Tyto výpovědi přijal také Druhý vatikánský

koncil, jak lze vidět ze všeobecných principů božského kultu v konstituci *Sacrosanctum concilium*. Jako konkrétní blud v myšlení a jednání liturgického archeologismu jmenuje papež Pius XII. návrh, aby se oltáři dala podoba stolu (*Mediator Dei*, 62). Když již papež Pius XII. podobu stolu jako oltáře odmítl, jak by teprve odmítl návrh celebrace takřka jako kolem stolu *versus populum* [čelem k lidu]?

Když *Sacrosanctum concilium* učí, že je třeba v liturgii dát přednost kontemplaci a celé mešní slavení má být zaměřeno na nebeská tajemství (SC 2 a 8), pak zde vidíme věrnou ozvěnu výpovědi Tridentického concilu: „Lidská přirozenost je utvořena tak, že se nemůže lehce a bez vnější pomoci pozvednout ke kontemplaci božských věcí, proto zavedla dobrá Matka Církev určité obřady. Využila na základě apoštolské nauky a tradice ceremonie jako žehnání plná tajemství, světla, kadidlo, roucha a mnoho dalšího; tím měla být mysl věřících skrze viditelná znamení nábožnosti a zbožnosti podnícena ke kontemplaci vyšších věcí“ (zas. XXII., kap. 5.).

Růst a pokrok, nikoli zlom

Citovaná nauka nejvyššího učitelského úřadu Církve a především ta z encykliky *Mediator Dei* nesporně platila pro Otce Druhého vatikánského concilu a musí platit pro všechny děti Církve i dnes.

V dopise všem biskupům katolické Církve, který papež Benedikt XVI. připojil k *motu proprio Summorum Pontificum* ze dne 7. července 2007, činí papež tuto důležitou výpověď: „V dějinách liturgie je růst a pokrok, ale žádný zlom. Co bylo svaté dřívějším generacím, zůstává svatým a velikým i nám.“ Tím papež vyjadřuje základní princip liturgie, kterému učil Tridentický koncil, papež Pius XII. a Druhý vatikánský koncil.

Kdo se objektivně dívá na liturgickou praxi zdrcující většiny kostelů na celém katolickém světě, kde se užívá řádná forma římského ritu, nemůže čestně popřít, že uvedených šest principů Druhého vatikánského concilu zpravidla není naplněno nebo velmi nedostatečně, ačkoli tato liturgická praxe se mylně prohlašuje za provedenou podle přání concilu.

V převažující současné praxi řádného ritu existují některé konkrétní aspekty,

kteří představují opravdový zlom v liturgické praxi Církve. Jedná se o následujících pět liturgických obyčejů, které lze označit takřka za pět ran na liturgickém mystickém Těle Kristově. Jedná se o rány, protože představují násilný zlom vůči minulosti, protože méně vyjadřují povahu Oběti, která je pro mešní Oběť ústřední a podstatná, a do popředí staví charakter hostiny, umenšují vnější znamení božského klanění, neboť méně vyjadřují charakter tajemství, charakter nebeského a věčného. U těchto pěti ran se s výjimkou jedné (nového výtvaru modlitby k obětování) jedná o takové, které v řádné formě mešního ritu nejsou předepsány, nýbrž byly praxí zavedeny jako druh špatné módy.

Celebrování versus populum

První a nejvýraznější ranou je slavení mešní oběti, při němž kněz celebuje tváří k přítomným, a to během eucharistické modlitby a proměňování, nejsvětějšího a nejvznešenějšího okamžiku božského klanění. Taková vnější forma odpovídá spíše formě, která je přirozená pro přednášku, vyučovací hodinu nebo pohostění. Jedná se o formu do sebe uzavřeného kruhu. Tato forma není pro moment modlitby, a teprve ne pro moment klanění přirozená. Tuto formu Druhý vatikánský koncil ani vzdáleně nechtěl a jako taková nebyla nikdy co do nauky pokoncilními papeži doporučována. Papež Benedikt XVI. v předmluvě k prvnímu dílu svých *Sebraných spisů* píše: „Myšlenka, že by se kněz a lid při modlitbě na sebe měli navzájem dívat, vznikla teprve v moderně a je původnímu křesťanství zcela cizí. Kněz a lid se přece nemodlí k sobě navzájem, nýbrž k jednomu Pánu. Proto se při modlitbě dívají stejným směrem: buďto k Východu jako kosmickému symbolu pro přicházejícího Pána, nebo, kde to nebylo možné, na obraz Krista v apsidě, na Kříž, nebo prostě společně vzhůru.“ Forma celebrování, při které se všichni dívají jedním směrem (*conversi ad Orientem, ad Crucem, ad Dominum*), je dokonce vyznačena v rubrikách nového mešního ritu (odst. 25, 133 a 134). Celebrování *versus populum* zcela jistě neodpovídá představě o posvátné liturgii, jak ji předkládá SC 2 a 8.

Podávání na ruku

Druhou ranou je přijímání Eucharistie na ruku, rozšířené téměř po celém světě. O této formě přijímání se otcové Druhého vatikánského koncilu ani slovem nezmiňují, nýbrž ji zavedli mnozí biskupové v neposlušnosti vůči Svatému stolci a bez ohledu na negativní hlasování z roku 1968 ze strany světového episkopátu a papež Pavel VI. ji dodatečně, za určitých podmínek a s nevolí, legitimizoval. Papež Benedikt XVI. od svátku Těla a Krve Páně 2008 podával svatě přijímání jen klečícím a do úst, a to nejen v Římě, ale ve všech místních církvích, které navštěvoval. Dával tak celé Církvi jasný příklad praktického liturgického učitelského úřadu. Když už kvalifikovaná většina světového episkopátu tři roky po koncilu přijímání na ruku odmítla jako škodlivé, čím spíše by to učinili koncilní otcové.

V dějinách liturgie je růst a pokrok, ale žádný zlom.

Co bylo svatě dřívějším generacím, zůstává svatým a velikým i nám.

Nové modlitby k obětování

Třetí ranou jsou nové modlitby k obětování. Je to zcela nový výtvar, který nebyl v Církvi nikdy používán. Nevyjadřují totiž odkaz na tajemství oběti Kříže, jako spíše myšlenku hostiny, podobnou modlitbám židovské sobotní hostiny. Ve více než tisícileté tradici západní i východní Církve byly modlitby k obětování vždy výslovně zaměřeny na tajemství oběti Kříže (srov. B. Paul Tirot, *Histoire des prières d'offertoire dans la liturgie romaine du VIe au XVIe siècle*, Řím 1985). Takovýto zcela nový výtvar je jistě proti jasným pokynům Druhého vatikánského koncilu, který říká: „*Innovationes ne fiant... novae formae ex formis iam extantibus organice crescant*“ [„Ať nejsou novoty... nové formy ať organicky vyrůstají z již existujících“] (SC 23).

Vymizení latiny

Čtvrtou ranou je úplné vymizení latinského jazyka ve zdrcující většině všech meš-

ních slavení v řádné formě na celém katolickém světě. To je přímý prohrěšek proti závěrům Druhého vatikánského koncilu.

Zapojení žen do liturgických služeb

Pátou ranou je vykonávání liturgických služeb lektora a akolyty ženami a vykonávání těchto služeb v civilním oděvu, přičemž se vstupuje do oltářního prostoru během mše svaté přímo z míst, kde se nacházejí věřící. Tento zvyk nikdy v Církvi nebyl, resp. nikdy nebyl schválen. Dává katolickému mešnímu slavení vnější charakter něčeho neformálního, charakter a styl spíše světského shromáždění. Již Druhý nicejský koncil v roce 787 takovou praxi zakázal tímto kánonem: „Když někdo není vysvěcen, není mu dovoleno, aby při svaté liturgii předčítal od ambonu“ (kán. 14). Na tuto normu se v Církvi v zásadě stále dbalo. Během mešní liturgie směli předčítat pouze podjáhní, resp. lektorů. Jako náhrada za chybějící svěcení lektorů nebo akolytů mohli tyto funkce vykonávat muži nebo chlapci v liturgickém oděvu, nikoli však ženy, protože muži na úrovni nesvátočinného svěcení lektorů a akolytů představují významně ještě poslední pouto s těmito svěceními. V textech Druhého vatikánského koncilu není žádný odkaz na zrušení nižších svěcení a podjáhenství a zavedení místo nich nových služeb. V SC 28 koncil činí rozdíl mezi *ministr* (přísluhující) a *fidelis* (věřící) a stanoví, že každý z nich smí konat pouze to, co mu z povahy liturgie přísluší. Článek 29 se zmiňuje o *ministrantes*, to znamená ministrantech, kteří neobdrželi žádné z církevních svěcení. Na rozdíl od nich v tehdejší právní řeči *ministri* znamenali ty, kdo obdrželi buď vyšší, nebo nižší svěcení.

Obě formy se mají navzájem oplodňovat

V *motu proprio Summorum Pontificum* papež Benedikt XVI. stanoví, že na obě formy římského ritu je třeba se dívat a zacházet s nimi se stejnou úctou, protože Církev před koncilem a po koncilu je stále táž. V doprovodném dopisu k *motu proprio* si papež přeje, aby se obě formy navzájem oplodňovaly. Dále si přeje, aby se v nové formě „více než dosud zjevova-

la posvátnost, která mnoho lidí přitahuje k starému ritu“ (*tamtéž*).

Zmíněné čtyři liturgické rány (celebrace *versus populum*, podávání Eucharistie na ruku, úplné odpadnutí od latinského jazyka a gregoriánského chorálu a zapojení žen do služby lektorů a akolytů) nemají nic co do činění s řádnou formou mešního slavení a veskrze odporují liturgickým principům Druhého vatikánského koncilu. Pokud by byly tyto zvyky odstraněny, vrátili bychom se tím k pravé liturgické nauce koncilu. A pak by se obě formy římského ritu sblížily, takže přinejmenším z vnějšího pohledu by se nedal zjistit žádný zlom mezi oběma formami, a tak ani žádný zlom mezi Církví před koncilem a po koncilu. Pokud jde o modlitby k obětování, bylo by žádoucí, aby je Svatý stolec nahradil odpovídajícími modlitbami z mimořádného ritu nebo alespoň dovolil jejich používání *ad libitum*. Potom by se odstranil také uvnitř, a ne pouze navenek zlom mezi oběma formami. Zlom v liturgii opravdu nechtěla většina koncilních otců, jak se lze dočíst v koncilních aktech, protože v dvoutisíciletých dějinách liturgie svaté Církve nikdy žádný liturgický zlom neexistoval, a tedy ani nikdy existovat nesmí, nýbrž kontinuita, jak se to týká rovněž nauky víry.

Pět uvedených ran na liturgickém těle Církve volá po uzdravení. Představují zlom srovnatelný se zlomem, který představoval avignonský exil. Situace takového zřetelného zlomu v nikoli nedůležitém vyjádření života Církve – tehdy setrvávání papežů daleko od Říma, dnes viditelný zlom mezi liturgií před koncilem a po koncilu – volá po uzdravení. Dnes je zapotřebí nového svatého, jedné nebo více nových svatých Kateřin Sienských. Je zapotřebí volání *vox populi fidelis* (hlas věrného lidu) – po odstranění tohoto liturgického zlomu. Ale tragika spočívá v tom, že tehdy v době avignonského exilu jako i dnes velká většina kléru a především vyššího kléru byla s exilem a se zlomem spokojena.

Obrácení k Pánu

Dříve než lze očekávat účinné a trvalé plody nové evangelizace, musí uvnitř Církve nejdříve proběhnout vážný proces obrácení. Jak můžeme k druhým volat

Foto: Flickr, Bowsk (CC BY 2.0)

slovo „Obrát se!“, když u samotných hlasatelů ještě nenastalo přesvědčivé obrácení k Bohu, protože nejsou při liturgii dostatečně obráceni k Bohu, jak uvnitř, tak navenek. Mešní oběť, Kristova oběť klanění, největší tajemství víry, nejvyšší úkon klanění se slaví jako v uzavřeném kruhu a jeden se dívá na druhého. Chybí i navenek nutné *conversio ad Dominum* (obrácení k Pánu). Protože se během liturgie s eucharistickým Kristem zachází tak,

To, jak se zachází s liturgií, rozhoduje o osudu víry a Církve.

jako by to nebyl žádný Bůh, nevzdávají se mu žádná jasná vnější znamení klanění, jež náležejí Bohu, když ho věřící při svatém přijímání přijímají, aniž by klečeli, a dokonce ho berou do rukou jako všední jídlo, uchopí ho prsty a sami vloží do úst, spočívá v tom nebezpečí jakéhosi eucharistického arianismu nebo semiarianismu.

Jedním z nezbytných předpokladů plodné nové evangelizace by bylo následující svědectví celé Církve na rovině veřejného liturgického kultu:

1. aby se na celém světě mše svatá i v nové formě slavila vnitřně a nutně také navenek v *conversio ad Dominum* [obrácení k Pánu];

2. aby všichni věřící před Kristem při svatém přijímání klekali, jak to vyžaduje

svatý Pavel ve vztahu ke Jménu a Osobě Kristově (srov. Flp 2,10) a přijímali ho s největší možnou láskou a největší možnou vnější uctívou bázni, jaká mu náleží jako pravému Bohu.

Chvála Bohu, papež Benedikt XVI. zahájil dvěma konkrétními opatřeními proces návratu z liturgického „avignonského exilu“, totiž *motem proprio Summorum Pontificum* a zavedením tradičního obřadu přijímání. Je zapotřebí ještě mnoha modliteb a snad nějaké nové svaté Kateřiny Sienské, aby následovaly další kroky a bylo vyléčeno pět ran na liturgickém a mystickém Těle Církve a aby Bůh byl v liturgii uctíván jen s takovou láskou, bázni a vznešeností, jak to Církev stále konala a učila, jmenovitě Tridentický koncil, papež Pius XII. v encyklice *Mediator Dei*, Druhý vatikánský koncil v konstituci *Sacrosanctum concilium* a papež Benedikt XVI. ve své teologii liturgie, svým praktickým liturgickým učitelským úřadem a zmíněným *motu proprio*.

Nikdo nemůže evangelizovat, když nejdříve neadoruje, když se trvale neklaní a Bohu, eucharistickému Kristu, nedává přednost ve způsobu celebrace a v celém svém životě. Skutečně, slovy kardinála Josepha Ratzingera: „To, jak se zachází s liturgií, rozhoduje o osudu víry a Církve.“

Mons. Athanasius Schneider ORC
Přeložil P. Filip M. Stajner
(Redakčně upraveno)

OBNOVIT VÍRU A RADOVAT SE Z NÍ

Rozhovor s Raymondem kardinálem Burkem

Ve dnech 11.–15. října navštívil Českou republiku Raymond kardinál Burke, patron Maltéžského řádu. Využili jsme této vzácné příležitosti a položili mu několik otázek.

Jak jste rozpoznal své povolání ke kněžství?

Začal jsem je poznávat doma. Moji rodiče měli velký respekt k našemu knězi. Ten nás občas navštěvoval a díky jeho příkladu se mi toto povolání zalíbilo. Pak jsem začal ministrovat a moje touha po kněžském povolání dále vzrostla. Nakonec jsem vstoupil do malého semináře¹ a tam mi pomohli kněžské povolání lépe pochopit a plně se mu odevzdat.

Červená barva kardinálského roucha je barvou mučednictví a znamením ochoty prolít krev pro Krista. Myslíte, že nám, křesťanům v Evropě, hrozí pronásledování? Jakou podle vás bude mít podobu? Pronásledování ve skutečnosti už probíhá a já věřím, že se ještě zhorší. Vychází ze dvou základních pramenů. Prvním z nich je totálně sekularizovaný stát, který se snaží křesťany přinutit jednat proti jejich svědomí i v těch nejzákladnějších principech morálního řádu, například v ochraně nevinného a bezbranného lidského života. Druhým je islám, který v Evropě neustále posiluje. Musíme pochopit, že islám je forma vlády a že praví muslimové musí usilovat o konečné převzetí vlády nad světem pro Alláha, pro islám. Domnívám se, že jak bude počet muslimů v Evropě narůstat, poroste i pronásledování křesťanů, jak už to vidíme v Bruselu, v Paříži a na jiných místech.

Rodiny v našich časech možná nezažívají větší dramata než zažívaly rodiny dříve. Průměrná česká rodina nemá zásadní ekonomické starosti a těší se zdraví a vcelku spokojenému životu. Jak ovšem můžeme pozorovat, vyprazdňuje se autentický vnitřní obsah, který dělá rodinu rodinou. Jak ho neztratit úplně? A kde ho případně znovu najít? Co je rodina?

Srdcem rodiny musí být víra v Boha. Rodiče musí žít vlastní vírou a učit jí své děti. A pak modlitba – pravidelná společná modlitba ráno a večer, před jídlem, společná modlitba růžence. Všechno dosahuje svého vrcholu v nedělní mši svaté. Dále různé zvláštní pobožnosti – velmi doporučuji zásvětné

Kardinál Burke na návštěvě ve Vyšším Brodě
Foto: Andrej Kutarňa

modlitby k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Všemi těmito způsoby se dětem i rodičům připomíná, že největší poklad je živý Ježíš Kristus, který seslal Ducha Svatého, aby nebyli rozptylováni bláhobytím, pohodlím domova nebo nedostatkem. Pochopí, že zdrojem všeho požehnání je Bůh, a proto je ze všeho nejdůležitější žít ve správném vztahu s Bohem skrze Ducha Svatého, který v nás přebývá.

Tam, kde nejvíc trpí Církev, trpí nejvíce také rodiny – to jsou Vaše slova. Kde dnes vidíte novou naději pro katolické rodiny, katolická manželství a jejich obnovu?

Rodina je první pečeti života Církve. Jsme svědky rozpadu společnosti na prvním místě v rodině. A samozřejmě, ti, kdo chtějí zničit křesťanskou společnost, začínají u rodiny. Ať už přímo, nebo skrze vzdělání, ohrožováním dětí, tím, že je učí opak toho, co je učí jejich rodiče. Vždycky říkám novomanželům, aby byli velkorysí ve vítání daru nového lidského života a byli ochotní mít mnoho dětí. A za druhé, aby své děti dobře vzdělávali v křesťanské víře a věnovali velkou pozornost školám. Znam mnoho rodin, které dokonce své děti učí doma, protože školy nejenom učí děti vědeckým poznatkům a dovednostem, ale také je indoktrinují tak zlovolnými věcmi, jako je genderová teorie a podobně.

A co vztahy s našimi nevěřícími sousedy? Máme jim co nabídnout?

My jim můžeme nabídnout všechno! Protože věříme, a je to pravda, že jedině Ježíš Kristus je Spasitelem světa. Musíme jim vydat svědectví, kým je Ježíš Kristus v našich životech a kým je pro náš svět. Nikoho k víře nenutit, ale vydávat tak silné svědectví o naší katolické víře, že k ní naši nevěřící sousedé budou přitahováni. Znam jednoho konvertitu z islámu ke katolické víře. Studoval na univerzitě a jeden ze studentů mu představil křesťanského Boha, Písmo a učení Církve a on objevil, že Bůh je ve své podstatě doko-

¹ Malý seminář je výchovné zařízení určené k formaci středoškolské mládeže, se zaměřením především k možnému budoucímu jáhenskému a kněžskému povolání.

nalost lásky. To v islámu neexistuje a on pochopil, že dosud neznal pravého Boha. Konvertoval, nejprve k evangelickému křesťanství. Pak zažil posvátnou liturgii v katolické církvi a nakonec byl přijat do plného společenství katolické církve.

V rozhovorech opakovaně říkáte, že Vám rodiče dali „zdravou katolickou výchovu“, a že to je základ, z něhož žijete dodnes. Co je cílem zdravé katolické výchovy? Kdo jsou dnes její hlavní nepřátelé, jaké jsou její největší chyby? Jaká jsou její nebezpečí? A jak ji realizovat v praxi?

Katolická výchova vychází z času, který rodiče tráví se svými dětmi. Rodiče s dětmi mluví o lidských a křesťanských ctnostech, učí je a napomínají. Také si s nimi hrají, takže děti pochopí, že pravá radost nepochází z konání věcí, které jsou morálně špatné. A pak by rodiče samozřejmě měli děti učit katechismus a pomáhat jim prohloubit jejich pochopení víry. Všechno by se mělo odehrávat okolo mše svaté a pravidelné zpovědi, těchto výjimečných setkání s naším Pánem Ježíšem Kristem. Díky nim děti pochopí, že On sám přišel v Eucharistii, aby je sytil a dal jim svůj vlastní život, a ve svátosti smíření, aby jim odpustil hříchy.

Děti budou růst v lásce k němu a učit se, jak mu lépe sloužit. Rodiče tedy musí být opravdu velmi pozorní. Tolik informací dnes přichází skrze elektronická média a rodiče musí dávat zvláště dobrý pozor na to, co jejich děti slyší a vidí například na internetu. Počítače by doma měly být na otevřených místech, aby se všichni dívali na věci, které jsou zdravé a dobré, a ne na zhoubné věci, jako je pornografie.

Často hovoříte o mši svaté. Má to být centrum každého našeho dne, zdroj, z něhož máme čerpat. Velká část lidí si to ovšem příliš neuvědomuje. Proč se podle vás nedaří, aby se liturgie stala vrcholem i zdrojem každodenního života katolíka a jaké vidíte možnosti nápravy?

Vidím zde nejméně dva faktory. Za prvé, přinejmenším v mé vlastní zemi, byla po mnoho let, vlastně desetiletí, velice slabá katecheze, velice slabá výuka ve víře, takže děti, mladí lidé, a dokonce

mnoho dospělých vůbec nechápe, co je mše svatá. V USA se například říká, že přes padesát procent katolíků už nevěří v reálnou přítomnost našeho Pána Ježíše Krista v Eucharistii.

Tato katecheze se musí obnovit a musí zdůrazňovat, že Eucharistie je je zdrojem a vrcholem našeho života v Kristu, jak učí Druhý vatikánský koncil.

Máme co nabídnout! Věříme, že jedině Ježíš Kristus je Spasitelem světa. Musíme vydávat svědectví, kým je Kristus v našich životech a kým je pro náš svět.

Kardinál Burke při mši svaté v bazilice Nanebevzetí Panny Marie v Brně. Foto: Jiří Brauner

Je zdrojem, protože přijímáme Kristovo Tělo, a je vrcholem, protože účast na eucharistické oběti je tou nejvyšší chválou, jakou mu můžeme vzdát.

A druhým faktorem, který přispívá k této ztrátě smyslu pro skutečnost mše svaté, byla falešná reforma posvátné liturgie po Druhém vatikánském koncilu. Učení koncilu o posvátné liturgii je velmi krásné a hluboké, ale do reformy, která byla uskutečněna po koncilu, vstoupily velmi sekulární ideje a došlo ke ztrátě

smyslu pro posvátné. Krása římského ritu byla prakticky zcela zbavena tolika prvků, že začal vypadat jako čistě lidská aktivita, v níž člověk ztrácí cit pro setkání se samotným Bohem, setkání nebe a země v posvátné liturgii. Rodiny by se měly pokusit pomoci kněžím, aby se v jejich farnostech sloužila ta nejkrásnější posvátná liturgie.

Připadá mi zajímavé – alespoň taková je moje zkušenost, že mnoho mladých rodin je silně přitahováno k mimořádné formě římského ritu, protože ta pro ně plněji a dokonaleji vyjadřuje realitu mše svaté jako setkání s naším Pánem, který sestupuje na oltář, aby se znovu zpřítomnil v oběti Kalvárie a sytil nás svým Tělem a Krví.

Církev vždy zápasila s dobovými herezemi: arianismus, dualismus, protestantismus, jansenismus, modernismus, marxismus. Na co si máme dávat pozor v naší době? Co nejvíce ohrožuje víru naši a našich dětí?

Myslím si, že mnoho těchto starých heréz se neustále vrací. Lidé nemají dobré vzdělání ve víře, nejsou dost pozorní a mohou upadnout do chybného myšlení, dokonce i lidé s dobrými záměry. Například si myslím, že ztráta víry v Eucharistii je dnes spojena také se ztrátou víry ve Vtělení, že se Bůh skutečně stal člověkem a že náš Pán Ježíš Kristus, poté co zemřel, vstal z mrtvých, vystoupil k Otci a neustále nám sesílá Ducha Svátého, aby mohl být stále s námi. Takže tady vidím reálné nebezpečí.

Dále si myslím, že se velmi prosazuje jistá falešná idea člověka, podle níž již člověk není chápán jako Boží obraz, ale jako autonomní bytost: on určuje, co je smyslem života, on určuje, co je manželství. Je to zcela relativistický svět – ty máš svoje názory a já mám svoje a pokud spolu dokážeme vyjít, můžeme věřit, čemukoli chceme. Pak ale ztrácíme veškerý cit pro zjevenou pravdu, která je vepsána do lidského srdce a přirozeného zákona a vysvětlena a povýšena božským Zjevením a učením Církve. Tomuto musíme věnovat nesmírnou pozornost.

Myslím na jednu herezi, kterou slyším dost často: Neměli bychom se starat o konverzi muslimů a ateistů, my

všichni věříme ve stejného Boha, všichni jsme Boží děti. To není pravda. Za prvé, Bůh, ve kterého věříme, je Bohem, který se nám dokonale zjevil v našem Pánu Ježíši Kristu a kterého známe z dlouhé tradice Církve. A chápeme, že jsme se stali Božími dětmi v Ježíši Kristu skrze křest. Jinak řečeno, kvůli prvotnímu hříchu jsme se Bohu odcizili a potřebujeme milost křtu, abychom se stali Božími dětmi. Takže lidé ztrácí smysl pro centrální důležitost samotné víry a také křtu.

Co je příčinou toho, že i normální slušní lidé v naší západní společnosti přijali za své praktiky pošlapávající důstojnost člověka, a to od samého jeho početí: potraty, umělé oplodnění, antikoncepci, pronájem dělohy?

Zprvce jsou mnozí z nich nedostatečně informováni a mnozí neuvažují vážně o tom, co všechno je u potratu v sázce. Sekulární svět jim říká, že jde jen o odstranění shluku buněk z těla ženy, místo aby jim řekl pravdu, že to je zabití lidského života, který roste a vyvíjí se. Papež Jan Pavel II. o tom ve své encyklice *Evangelium vitae* velmi jasně řekl, že musíme nazývat věci pravými jmény: Potrat je vražda. Stejně jako eutanazie.

S tím je spojen fakt, že svět médií je plně sekularizován. Nevím, možná je to v České republice jiné, ale v USA není v hlavních médiích prakticky nic, co by reflektovalo křesťanskou víru. Stala se plně sekularizovanými a někdy také opravdu pervezními. Lidé těmto věcem naslouchají a čtou je. Měli bychom si více všimnout, jaký dopad mají tato média na náš život, a bránit se tomu.

Dále se každý snaží být politicky korektní a nechce udělat nebo říci nic, co není v souladu s většinou mainstreamu, která se ale velmi často nesmírně mylí.

Svatý Pavel řekl, že žena bude spasena jako matka (1 Tim 2, 15). Věřící tomu dnes věřící? Jak vysvětlit důstojnost ženy a krásu mateřství světa?

Učení svatého Pavla samozřejmě odráží to, co je v celé Bibli – že Bůh stvořil člověka jako muže a ženu, aby byli přítahováni jeden k druhému a byli k sobě připoutáni věrnou, vytrvalou a plodnou láskou a byli tak znamením Boží pří-

tomnosti ve světě. Manželská láska je svátostí Boží lásky k nám, jak svatý Pavel tak krásně učí v páté kapitole listu Efesánům. Jestliže chápeme, že manželství je věrné, vytrvalé a otevřené plodnosti, pochopíme také, že korunou manželství je plodnost dětí. Děti jsou největším darem, který pár může dostat. Jejich manželské spojení je přirozeně plodné. Plodnost není něco, co by bylo přidáno dodatečně, je součástí samotné přirozenosti manželského spojení.

Ztráta víry v Eucharistii je dnes spojena také se ztrátou víry ve Vtělení, že se Bůh skutečně stal člověkem a že náš Pán Ježíš Kristus, poté co zemřel, vstal z mrtvých, vystoupil k Otci a neustále nám sesílá Ducha Svatého.

Foto: Flickr, hayespx (CC BY-NC 2.0)

Ve společnosti dochází od roku 1930 k tomu, že dokonce i mezi křesťany narůstá přijetí antikoncepční praxe. V pozadí je idea, že manželský akt je sice láskyplný, ale uměle je z něj odstraněn jeho plodivý aspekt – ať už chemickými, nebo mechanickými prostředky. To je však mylný pohled. Papež Pavel VI. napsal ve své velké encyklice *Humanae vitae*, že antikoncepce vede ke zneužívání žen, ke ztrátě úcty k ženám. Bůh jim dal velký dar počít dítě, přivést je na svět a vychovat je.

Jak nadchnout chlapce a muže, aby si byli vědomi vznešenosti svého poslání –

být otcem, hlavou rodiny, tím, kdo je ochoten pro svou ženu a dítě dnes a denně pokládat život?

Myslím, že zde je klíčový příklad otce rodiny, aby chlapci ve svém otci viděli obraz toho, k čemu jsou povoláni. A také je to výchova, kterou rodiče poskytnou svým synům. Chlapci přirozeně tíhnou k tomu, aby byli ušlechtilí a obětaví. Měli bychom jim to vštěpovat, spolu s disciplínou. Měli by doma pomáhat tak, že budou dělat domácí práce, dokonce i takové, které jsou obtížné, aby přinášeli oběti pro dobro celé rodiny. Tímto způsobem si chlapci vytvoří jasný obraz o tom, co to znamená být mužem a otcem.

Bývalo to tak – možná to tady u vás stále je, že ministrování je velmi úzce spojeno s pojmem rytířství. Ten, kdo asistuje knězi u oltáře a je tak velmi blízko božským věcem, to musí reflektovat v každodenním životě tím, že se bude chovat velmi ušlechtilě. Tuto zkušenost se mší svatou považují pro mladé hochy za velmi důležitou.

Existují také různé pobožnosti, spolky a konfraternity pro mladé muže, které v nich podporují tuto velmi ušlechtilou představu manžela a otce i samotného člověka a inspirují je k tomu, aby tímto způsobem rostli.

Jste známý tím, že jako součást kardinálského oděvu nosíte dlouhou vlečku, cappa magna, což dnes není běžné. V čem spočívá její symbolika?

Je to prastarý oděv biskupa nebo kardinála, který se používá pouze při pontifikální liturgii. Odráží nejslavnostnější povahu pontifikální liturgie, při níž se věřící zvláštním způsobem setkávají s Kristem, Nejvyšším knězem, přítomným uprostřed nich. *Cappa magna* je na jedné straně znamením toho, kým biskup nebo kardinál je. Pro něj osobně je aktem pokory obléci si ji. Zakrývá sebe, aby byl pastýřem stáda. A současně, krása a slavnostnost liturgického oděvu přináší velkou radost do srdcí věřících, takže jsou vedeni k tomu, aby obnovili svoji katolickou víru, radovali se z ní a praktikovali ji.

*Za rozhovor děkuje Zdeňka Rybová
Přeložil David Petrla*

KRÁTKÁ POVOLEBNÍ POZNÁMKA

Účast v krajských a senátních volbách byla slabá a není divu. Kromě nevalné obliby obou institucí hrálo letos roli asi i to, že všichni cítíme, co je především zdrojem současného neklidu a také úzkosti: je to muslimská hrozba, která nás ještě naplno nezasáhla, ale zřetelně se blíží. To je celostátní téma. Odvolávat se na to, že tu „zatím ještě nejsou“, je neodpovědné.

Současně bylo znát určité znechucení politikou v souvislosti s chováním

médií, kde jsou celé články potlačovány a vynechávány, texty vyjadřující obavy jsou arogantně odmítány a zesměšňovány. Názory „obyčejných lidí“ nemohou zaznít.

Atmosféra zamlčování a odmítání nikomu neprospěje. A zvláště v Církvi. V osmdesátých letech jsem od mladých lidí opakovaně slyšela, že se zajímají o Církev proto, že se v ní může otevřeně mluvit a člověk se nemusí přetvařovat. Je

škoda, že dnes, ve svobodných časech, jsme na tom leckdy hůře.

Děkuji proto všem kněžím, o nichž to neplatí.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

NEBEZPEČÍ NEZISKOVEK: POMAHAČI, KTEŘÍ ŠKODÍ

Jedním z pilířů liberální levice v morálně-kulturních otázkách jsou neziskové „pomáhající“ organizace, které se dostávají do kolize s křesťanstvím i zdravým rozumem.

V RC Monitoru jsem psal o tom, že jedním ze čtyř pilířů liberální levice v morálně-kulturních otázkách jsou média. Nyní se chci zamyslet nad druhým pilířem, a to jsou ty neziskové „pomáhající“ organizace, které se dostávají do kolize s křesťanstvím i zdravým rozumem.

Jak je vlastně možné, že lidé, kteří na první pohled plní jedno z hlavních Ježíšových přikázání, tedy pomáhat bližním, se často slovy i prací dostávají do rozporu s řadou tradičních křesťanských hodnot (rodina, věrnost, poslušnost, pokora)?

Při hledání důvodů můžeme začít tím, že jsme si odvykli pomáhat přirozeně v rodině (péče o prarodiče při více-generačním soužití) a v obci (pastoušky, obecní blázni). Pomáhání se odosobnilo tím, že se „přehodilo“ na samosprávy, stát, respektive neziskové organizace. V době relativizace hodnot a materiální přesycenosti nám také chybí vzory skutečných hrdinů-zachránců, kteří se pro něco dobrého obětovali. A tak se těmito zástupnými hrdiny stávají ochránci zví-

řat, ekologové, protikorupční i lidskoprávní aktivisté a bojovníci za odstraňování předsudků.

U některých z nich se „sekulárně vykládaná“ práva (mj. žen, dětí, zvířat, menšin atd.) stala hlavním smyslem života, pro něž jsou schopni se obětovat. Hlavní potíže ale začíná ve chvíli, kdy chtějí nejen pomáhat, ale i budovat lepší svět: tedy nastolit „plošnou“ spravedlnost a setřít údajně nespravedlivé handicapy (materiální, vzdělanostní, pohlavní, sociální, zdravotní, majetkové a etnické).

Řada z nich pak podléhá pokušení stát se revolucionářem. Straší nás nespravedlivým světem, bourají konvence a předsudky a chtějí zpestřit společnost směrem k absolutní toleranci. Zvláště pro mladé je v tom i dobrodružství – demonstrovat, vášnivě diskutovat či přivázat se ke stromu na Šumavě. Je to silný magnet pro idealisty, kteří v konzumním světě čím dál hůř hledají smysl života.

Ti se pak stávají revolujícími ochránci hodnot, ale trochu jiných hodnot než těch křesťanských, jak dokazují i slova

aktivistky Apoleny Rychlíkové (citace z časopisu A2): „Šiřitelé tolerance (vůči uprchlíkům – pozn. aut.) mají snahu chránit to, na čem stojí tahle společnost: otevřenost, rovnostářství, sekularitu, solidaritu s potřebnými a humanitu.“

V takto poskládaném mixu ale chybí svědomí, rozum, úcta k tradici, cit, absence mantinelů i pud sebezáchovy. Naopak v módě je jakási „smart“ morálka, laciná náhražka křesťanské svatosti: „Když nebudete bít zvířata a děti, budete třídit odpad, jezdit elektromobilem, jíst fair trade potraviny a sbírat víčka, mít otevřenou mysl bez předsudků a budete v pohodě, pak jste dobří lidé.“

Měnit svět, ale ne láskou

Křesťanství už dávno nedominuje sektoru neziskových organizací, což je částečně i naše chyba. Na webu jedné z největších organizací, České katolické charity, zřizované Českou biskupskou konferencí, už není slovo „katolická“. Je tam jen „Charita Česká republika“, kdežto web www.ckch.cz (Česká katolická charita) je

zřejmě vyčleněn pro domovy duchovních a řeholnic. Známe, která pracuje v jedné české pobočce Charity, jsem se ptal, kolik spolupracovníků je věřících (myšleno praktikujících křesťanů). Říkala, že spíš jen čtvrtina než třetina.

Křesťanská láska k bližnímu jako primární motivace je tak u řady neziskovek překryta snahou měnit svět dle svých ideálů. Ta zároveň otvírá cestu do spřízněných liberálních médií. Běda tomu, kdo „nové“ cíle, zaklínané uvedeným citátem Apoleny Rychlíkové, zejména tolerancí bez předsudků, zpochybní. Takový člověk je označen za oběť „svých předsudků“ a je třeba ho vzdělat a převychovat.

Vznešenost cíle se ještě násobí samotným faktem „neziskovosti“, tedy vírou, že neziskovky to nedělají pro peníze. Jenže v době štědrých dotací se s nadsázkou tvrdí, že správná neziskovka má čtyři lidi: jeden shání peníze, druhý „piárově komunikuje“, třetí vymýšlí kreativní kampaně a teprve čtvrtý dělá to, co má. Často tak bohužel forma vítězí nad obsahem – na rozdíl od praktiků typu P. Mariána Kuffy, který i bez „piáru“ vybudoval pod Tatrami obdivuhodné dílo, kde ale platí jasná pravidla a hierarchie.

Všimněme si i toho, jakým slovníkem někdy neziskovky maskují realitu. Za „genderovou vyvážeností“ stojí destrukce tradičních rolí muže a ženy, za „odstraňováním stereotypů v sexu“ hledejme propagaci sexuálních menšin.

Za „transformací psychiatrických léčeben a sociálních ústavů“, tedy plošným rozstěhováním pacientů a klientů z „ústavů“ do domků bez mříží, se ukrývá víra v to, že i mentálně postižení se plošně začlení mezi ostatní.

Neziskovky kontra autority

Příznačné je, že „pomahači“ z lidí často snímají odpovědnost – například závislé omlouvají tím, že za závislost nemohou oni sami, ale společnost. Chudé automaticky pasují do role obětí. Pěkně to popisuje anglický vězeňský lékař Theodore Dalrymple v knize *Ztraceni v ghettu: „Existence bezdomovců je považována liberály za důkaz o nespravedlnosti a lhostejnosti k lidskému utrpení, nikoli za příznak, že je naše společnost oddána svobodě.“*

U řady liberálních „pomahačů“ také vidíme vyhýbání se jakémukoli mravnímu hodnocení. A to je opět rozdíl třeba oproti Matce Tereze, o níž její průvodce P. Maasburg říká: „*Nikdy nikoho neobviňovala, přesto byla velmi pevná a uměla jasně pojmenovat, co je špatné. Nebála se například říct knězi, že pokud bude takto dál pokračovat, přijde do pekla.*“ (Katolický týdeník 36/2016)

Řada neziskovek nemá ráda tradiční autority jako armádu či policii a funguje jako nátlak na „konvenční“ přístupy ve školství, zdravotnictví, sociální oblasti i lesnictví a zemědělství. Výše zmíněný

Dalrymple o tom píše: „*Liberálům vadí sama existence policie, protože podřívá jejich touhu po odstranění jakýchkoli omezení a vyvrací jejich přesvědčení, že lidstvo směřuje k dokonalé harmonii.*“

Zmatek v hlavách muslimů

Některé neziskovky se dostávají do podivné dvojakosti. Třeba organizace *Hate Free* („Osvobození od nenávnosti“) na jednu stranu na konkrétních případech připomíná útlak křesťanských žen v muslimských zemích, na druhou stranu propaguje stejnopohlavní manželství, vítá uprchlíky a chce začlenit muslimy – tedy lidi, kteří většinou vyrostli v zemích, kde jsou homosexuální manželství nemyslitelná a kde je útlak křesťanů i žen standardem. Jak se v tom pak ti muslimové sami mají vyznat?

Závěrem chci ještě jednou zdůraznit, že veškerá výše uvedená kritika se netýká (doufám) většiny neziskových organizací, které dělají potřebnou práci a vycházejí z dobrého myšlenkového základu a nemusejí se přitom ani ohánět křesťanstvím – zkrátka pomáhají bez vedlejších úmyslů a naivních představ, bez pompy a přitom – a snad to nevyzní jako fráze – s láskou.

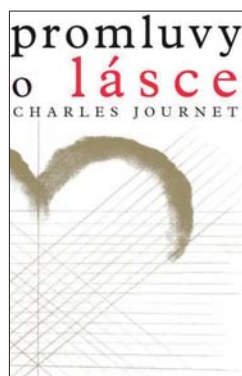
Jan Mazanec

Jan Mazanec,
tajemník KDU-ČSL
Pelhřimovsko

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury, Husova 8, I 10 00 Praha I
tel.: 224 218 440, e-mail: krystal@op.cz, on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

Charles Journet: Promluvy o lásce

Téma lásky (teologální ctnosti lásky, *caritas*) se dá uchopit různými způsoby a kardinál Journet si ve svých Promluvách zvolil přístup nejobtížnější, teologický – vydal se ve stopách pojednání Tomáše Akvinského v Teologické sumě. Promlouvá o lásce z naukového hlediska, které doplňuje příklady, příležitostnými obrazy a svědectvím svatých. Brož., 120 str., 150 Kč

Henri-Dominique Lacordaire OP: Svatá Maří Magdalena

Druhou nejznámější ženou z okruhu nejbližších přátel Ježíše z Nazareta je bezesporu Maří Magdalena, velká světice, kterou církevní tradice nazvala apoštolkou apoštolů. V čem tkví tajemství Magdalenina vyvolení, z čeho vyrůstá její přátelství s Ježíšem, přátelství nicotného tvora, hříšníka, se svým stvořitelem a vykupitelem? Brož., 144 str., 175 Kč

Jak to vidí Mons. Charles Chaput

K prezidentským volbám v USA

Bůh nás stvořil se zdravým rozumem. Z toho vyplývá, že nás považuje za zodpovědné za to, že budeme přemýšlet a správně řadit prvky, kterými se řídíme, než začneme politicky jednat.

Prezidentské kampaně obvykle nabírají nejvyšší tempo po Dni práce v daném volebním roce. Ale rok 2016 je rokem, kdy se zdá, že dva prominentní katolíci – úřadující viceprezident a stranou nominovaný kandidát na příštího viceprezidenta – soudě podle jejich jednání veřejně ignorují nebo vymýšlejí jiný obsah své katolické víry. A zároveň oba kandidáti na nejvyšší úřad v zemi, do Bílého domu, mají obrovské nedostatky.

Je to depresivní i osvobozující zároveň. Depresivní proto, že je to důkaz, jak je náš národ polarizovaný. Osvobozující proto, že pro poctivé voliče je letos mnohem snazší ignorovat rutinní projevy loajality jak v demokratickém, tak v republikánském táboře. Oba hlavní kandidáti jsou – jak to vhodně vyjádřit? – tak problematičtí, že jeden není zřetelně lepší než ten druhý.

Jeden kandidát je – podle názoru mnoha lidí – výstřední podnikatel s pochybnou morálkou, jenž je pro svou nabubřelost a šaškování jako prezident nepředstavitelný. A další – podle názoru mnoha lidí – by měla být trestně stíhána. Skutečnost, že stíhána není – opět podle názoru mnoha lidí –, dokazuje zásadu z Orwellovy *Farmy zvířat*, že „všechna zvířata jsou si rovna, ale některá jsou si rovnější“.

Jak se tedy máme my, katolíci voliči, v těchto volbách rozhodnout? Podotýkám, že „katolíky“ míním lidi, kteří berou svou

víru vážně; lidi, kteří skutečně věří, že katolická víra je pravdivá; lidi, kteří ji staví na první místo, pokud jde o jejich loajalitu, myšlení a konání; lidi, kteří podřizují svůj život Ježíši Kristu, Písmu a vedení společenství víry, které známe jako Církev.

Američtí biskupové nabízejí cenné rady ve svém dokumentu *Formování svědomí k věrnému občanství*, a zejména letos nás žádají, abychom se pomodlili, než půjdeme volit. To rozhodně není žádná „novinka“. Modlitba je vždycky důležitá. V roce, kdy každý katolický volič musí vybírat z velmi špatných možností, je modlitba zásadní. A modlitba znamená více než zamumlat Zdrávas Maria před tím, než v hlasovací místnosti vybereme někoho, koho považujeme za menší ze dvou zel. Modlitba je rozhovor, setkání duše s Bohem. Patří k ní naslouchání Božím hlasu a vzdělávání našeho svědomí.

Je absurdní – vlastně jde o rouhání – předpokládat, že Bůh dává ve volebním roce přednost nějaké politické straně. Bůh se však vždy zajímá o dobro a zlo a o to, jak mezi nimi volíme. Pro katolíky není žádný politický nebo sociální problém izolovaný. Ale nejsou si ani rovny ve svém významu a naléhavosti. Právo na život je základem pro všechna ostatní práva a veškerý skutečný sociální pokrok. Nelze ho ponechat stranou nebo vykládat v kontextu jiných „práv“ či priorit, aniž bychom zaprodali celou myšlenku lidské důstojnosti.

Bůh nás stvořil se zdravým rozumem. Z toho vyplývá, že nás považuje za zodpovědné za to, že budeme přemýšlet a správně řadit prvky, kterými se řídíme, než začneme politicky jednat. A přesto se zdá, že moderní život v Americe, od jeho všudypřítomných sociálních sítí, které až příliš často připomínají lůzovládu, po neúprosnou katechezi konzumu znějící z našich televizorů, je nastaven tak, abychom se zachovali zcela opačně. Zdá se, že tento životní styl usiluje o to, aby se z nás stal umíněný a roztržitý skot, který není schopen ovládnout vlastní choutky a myšlenky. Myšlení a modlitba vyžadují ticho a jediným způsobem, jak můžeme ticha dosáhnout, je to, že se rozhodneme od těchto médií odpojit a vytvořit si od nich odstup.

V letošním roce hodně dobrých lidí nebude volit prezidenta, ale bude hlasovat pro osoby na nižších příčkách stranické kandidátky; nebo dají hlas kandidátovi třetí strany; nebo nebudou volit vůbec; nebo si pro sebe vytvoří nějaký záhadný kalkul, který jim umožní hlasovat pro jednoho či druhého z hlavních kandidátů. Ještě nevím, jaký postup si zvolím já. To je záležitost vyhrazená pouze informovanému svědomí každého občana.

Mons. Charles J. Chaput OFM Cap
arcibiskup Filadelfie
<http://catholicphilly.com>
Přeložil Pavel Štíčka

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

O čem se nyní v médiích také mluví v souvislosti se statistikou? Inu, že „lidé jsou občas přesvědčeni, že stále čtenější nesezdané soužití mladých párů je výrazem pokroku liberálního myšlení. **Také o dětech, které se rodí mimo manželství, se dosti obecně předpokládá, že jsou vychovávány matkami, jež neopírají svou identitu o manželství, nýbrž o své vlastní postavení ve společnosti, a vedou své děti, aby se i z nich stali rozumní, autonomní lidé.** Biologický otec na tom s nimi spolupracuje, a pokud se jejich cesty životem rozejdou, zastoupí ho vesměs jiný, stejně odpovědný muž, který se ujme otcovské role,“ napsal v článku před už více než 15 lety sociolog Ivo Možný, blahé paměti. Měl výborné postřehy, kterými své mínění doplňuje: „Vynořuje se tu podezření, že představu o svobodném mateřství jako o výrazu emancipace ženy produkuje uzoučká vrstva intelektuálek z akademického prostředí a z médií. Na vzdělané ženy jejich rétorika nepůsobí, **podporuje však takové chování u žen, které nemají vypěstováno kritické myšlení a věří naivně tomu, co se na ně valí z médií** – tedy v nejnižších sociálních vrstvách. Statisticky narozených tím směrem ukazují. Důležité asi bude nejprve si přiznat, že nejde o intelektuální spor mezi liberálním a konzervativním viděním světa. Jako na začátku, tak i na konci moderní doby rozvolnění

párové rodiny představuje problém pro udržení sociálního řádu. Položíme-li si vedle sebe mapy republiky podle podílu rodin závislých dlouhodobě na sociálních dávkách, podle míry nezaměstnanosti, rasistických incidentů či sebevraždnosti (vybírám, jen abych naznačil rozpětí sociálních problémů), musí nás udeřit do očí

Koláž: mimi

jejich podobnost. Koincidence nedokládá příčinný vztah. **Nacházíme-li však neblahé jevy pospolu v témž místě sociálního i geografického prostoru, naznačuje to, že tam stoupá míra sociální neuspořádanosti.** Ovšemže to není ta neuspořádanost, kterou mají post-moderní myslitelé přímo na praporu. Je to spíše ta, kvůli které volají strážníka, když jim partička výrostků pro srandu rozbije hubu.“ Poučné čtení.

V České republice pobýval v druhém říjnovém týdnu vzácný host, **Raymond**

kardinál L. Burke, kterého do kolegia kardinálů povýšil v roce 2010 papež Benedikt XVI. V současné době je patronem Maltéžského řádu, ale působí také jako člen Druhé sekce státního sekretariátu Svatého Otce (která bezprostředně pomáhá Nejvyššímu pontifikovi při výkonu jeho nejvyššího úřadu), člen Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, Kongregace pro svatořečení a blahověštění a člen Papežské rady pro výklad legislativních textů. Vzácný host strávil v naší zemi několik velmi pěkných a požehnaných dní. Děkujeme i Vám, milí čtenáři, za Vaši finanční podporu, díky které jste tuto návštěvu umožnili. A malá epizodní historka navrch. Hned po svém příletu do Prahy v úterý 11. října odjel pan kardinál Burke na oběd do pražského Arcibiskupského paláce, kam jej pozval český primas Dominik kardinál Duka. Naše redakce měla v plánu pana kardinála na cestu domů obdarovat mj. též soškou Pražského Jezulátka. Leč, to samozřejmě kardinál Burke v té době nevěděl. Letmo se před kardinálem Dukou a dalšími u oběda zmínil, že se na návštěvu milostné sošky Jezulátka těší a co se nestalo: byla mu obratem ve velmi krásném provedení darována. Je ještě pořad Rok milosrdenství, tak **odpouštíme, že nám tím na arcibiskupství v Praze sebrali vítr z plachet, protože na oné půdě se přání plní na počkání!** (Laskavý smajlík! :-)

-zd-

23. 10. Ne	30. neděle v mezidobí (Den modliteb za misie) Sir 35,15b–17,20–22a, Žl 34, 2 Tim 4,6–8,16–18, Lk 18,9–14
24. 10. Po	sv. Antonín Maria Klaret, biskup Ef 4,32 – 5,8, Žl 1, Lk 13,10–17
25. 10. Út	sv. Kryšpín, mučedník Ef 5,21–33, Žl 128, Lk 13,18–21
26. 10. St	sv. Rustík, biskup Ef 6,1–9, Žl 145, Lk 13,22–30
27. 10. Čt	sv. Frumencius, biskup Ef 6,10–20, Žl 144, Lk 13,31–35
28. 10. Pá	Svátek sv. Šimona a Judy, apoštolů Ef 2,19–22, Žl 19, Lk 6,12–19
29. 10. So	bl. Marie Restituta Kafková, panna a mučednice Flp 1,18b–26, Žl 42, Lk 14,1.7–11

30. 10. Ne	31. neděle v mezidobí Mdr 11,22 – 12,2, Žl 145, 2 Sol 1,11 – 2,2, Lk 19,1–10
31. 10. Po	sv. Wolfgang, biskup Flp 2,1–4, Žl 131, Lk 14,12–14
1. 11. Út	Slavnost Všech svatých Zj 7,2–4,9–14, Žl 24, 1 Jan 3,1–3, Mt 5,1–12a
2. 11. St	Vzpomínka na všechny věrné zemřelé Mdr 3,1–9, Žl 116, Řím 8,14–23, Mt 25,31–46
3. 11. Čt	sv. Martin de Porres, řeholník OP Flp 3,3–8a, Žl 105, Lk 15,1–10
4. 11. Pá	Památka sv. Karla Boromejského, biskupa Flp 3,17 – 4,1, Žl 122, Lk 16,1–8
5. 11. So	sv. Zachariáš a Alžběta, rodiče sv. Jana Křtitele Flp 4,10–19, Žl 112, Lk 16,9–15

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.